

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (L. Mitrofan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

28 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Rapid Link” cu privire la încasarea penalității,

împotriva deciziei din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne și menținută hotărârea instanței de fond,

c o n s t a t ă :

La 24 august 2022, Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC „Rapid Link” SRL prin care a solicitat încasarea penalităților în mărime de 187 947,60 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, în baza autorizațiilor de control nr. 13/06.01.2022 și nr. 113/28.02.2022, Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI a fost supus inspectării financiare tematice din partea Inspecției Financiare a Ministerului Finanțelor, care urmare verificării activității financiare, pentru perioada anilor 2016-2021, s-au stabilit abateri de la prevederile contractuale încheiate între STI al MAI și SC „Rapid Link” SRL exprimate prin nerespectarea termenelor de livrare.

A relatat că, la 27 mai 2022, Inspecția Financiară a Ministerului Finanțelor a emis Prescripția nr. 25-04-03/792 cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare tematice a unor aspecte din activitatea economico-financiară a Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI. Întru lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării activității economico-financiare, Inspecția Financiară a Ministerului Finanțelor a cerut ca STI al MAI să întreprindă măsurile de rigoare întru recuperarea cheltuielilor achitate neîntemeiat.

Astfel, la data de 07 iulie 2022, prin Notificarea nr. 8/3-5130, STI al MAI a solicitat SC „Rapid Link” SRL de a achita benevol penalitatea în sumă de 187 947,60 de lei formată în urma neexecutării contractelor în termen încheiate între STI al MAI și SC

„Rapid Link” SRL. Prin răspunsurile nr. 054-001/2022 și nr. 055-001/2022 din 22 iulie 2022, SC „Rapid Link” SRL a refuzat achitarea benevolă a sumei menționate.

A invocat reclamantul că, Inspekția Financiară a Ministerului Finanțelor, prin Prescripția nr. 25-04-03- 792 din 27.05.2022 referitor la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspekției financiare tematice, a cerut întreprinderea măsurilor rezultative în vederea aplicării penalităților prevăzute în contractele încheiate, în sumă totală de 301,3 mii lei (80233,20 + 102614,40 + 5100,00 + 810000 + 32349,25), din care suma de 268 947,60 de lei vizează firma SC „Rapid Link” SRL, iar restul sumei de 32 349,25 de lei se referă la alt agent economic.

A menționat reclamantul că, sumele nominalizate s-au dedus din:

a) La 20 iulie 2017 între STI al MAI și SC „Rapid Link” SRL s-a încheiat contractul nr. 42/17 de achiziționare a serviciilor de consultanță în Studii, proiectare și management al proiectelor pentru Proiectul „Infrastructura de comunicații En-(Comunication infrastructure), conform necesităților Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI”. Prin Factura fiscală nr. LB1252357 din 15.11.2017, SC „Rapid Link” SRL a livrat studiul de fezabilitate pentru realizarea magistralei radioreleu, în valoare de 1 744 200 de lei, cu întârziere de 46 zile, ceea ce constituie penalitatea în sumă de 80 233,20 de lei. (1.744.200,00 x 0,1% x 46 zile).

b) Prin contractul nr. 42/17, prin Factura fiscală nr. LB1252490 din 14.12.2017, SC „Rapid Link” SRL a livrat DPT pentru realizarea magistralei radioreleu, în valoare de 1 832 400 de lei, cu întârziere de 56 zile, ceea ce constituie penalitatea în sumă de 102 614,40 de lei (1.832.400,00x0,1%x 56zile).

c) La 29 iulie 2020 între STI al MAI și SC „Rapid Link” SRL s-a încheiat contractul nr. 45/20 de achiziționare a serviciilor prin procedura de negociere fără publicare prealabilă a unui anunț de participare. Prin Factura fiscală nr. IM2106886 din 17.09.2020, SC „Rapid Link” SRL a livrat studiu de fezabilitate pentru realizarea magistralei radioreleu, în valoare de 300 000 de lei, cu întârziere de 17 zile, ceea ce constituie penalitatea în sumă de 5 100 de lei (300.000,00 x 0,1% x 17 zile).

d) La 27 iulie 2021 între STI al MAI și SC „Rapid Link” SRL s-a încheiat contractul nr. 47/21 privind achiziționarea de bunuri și servicii pentru extinderea Sistemului de supraveghere a circulației rutiere. Prin Factura fiscală nr. EAA008286345 din 27.12.2021, SC „Rapid Link” SRL a livrat aplicația software - unitatea centrală specializată pentru gestiunea și managementul unităților de supraveghere de monitorizare a traficului rutier și 2 componentelor acestora, precum și a fluxului informațional de date, în valoare de 3 000 000 de lei, cu întârziere de 27 zile, ceea ce constituie penalitatea în sumă de 81 000 de lei (3.000.000,00 x 0,1% x 27 zile).

Reclamantul a notat că, STI al MAI conducându-se de prevederile art. 68 alin. (8) din Legea nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice ce denotă returnarea garanției de buna execuție la momentul executării integrale a contractului, pct. 2.1 și pct. 10.3 din contractul nr. 47 din 27.07.2021, executarea Prescripției Inspekției financiare a MF nr. 25-04-03-792 din 27.05.2022, STI al MAI a efectuat reținerea sumei de 81 000 de lei din cuantumului sumei formate în acest sens (1039597,80 lei - 5% din suma contractată) în vederea conformării prevederilor legale.

A opinat reclamantul că, în conformitate cu demersul înaintat de către SC „Rapid Link” SRL privind restituirea sumei restante a garanției de buna execuție în mărime de 81 000 lei, achitată conform ordinului de plată nr. 4959 din 28.07.2021, în valoare totală de 1039597,80 lei (5% din suma contractată), pentru procedura de achiziții publice nr.

ocds-b3wdpl-MD-1614598321182 din 04.03.2021, cu restituire parțială la suma de 958 597,80 de lei (1039597,80-81000,00) prin o/p nr. 890 din 23.06.2022, STI al MAI, a informat SC „Rapid Link” SRL în ce context s-a produs reținerea sumei de 81 000 de lei.

Astfel, în urma relatărilor / descifrărilor de mai sus, se impune recuperarea penalității de la SC „Rapid Link” SRL în sumă de 187 947,60 de lei (268947,60 lei - 81000,00 lei) determinată de către Inspekția Financiară a Ministerului Finanțelor ca urmare a nerespectării termenilor de livrare (extrasul din Raportul privind rezultatele inspekției financiare tematice efectuată la STI al MAI, se anexează), ca ulterior să fie transferată la bugetul de stat.

A mai relatat că în speță, termenul curge de la data emiterii Prescripției financiare nr. 25- 04-03/792 cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspekției financiare tematice a unor aspecte din activitatea economico-financiară a Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI emisă la 27 mai 2022 de către Inspekția Financiară a Ministerului Finanțelor.

Prin hotărârea din 02 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI împotriva SC „Rapid Link” SRL cu privire la încasarea penalității, ca tardivă.

La data de 02 decembrie 2022, Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI, a depus cererea de apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii din 02 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI și a fost menținută hotărârea din 02 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru decide astfel instanța de apel a reținut că, circumstanțele pricinii au fost apreciate corect or, condițiile stabilite de legislator la art. 267 Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019) pentru exercitarea dreptului la acțiune în interiorul termenului de prescripție de 3 ani, au menirea de a asigura o îmbinare echitabilă a intereselor persoanelor fizice și juridice, inclusiv dreptul la examinarea cauzei în mod echitabil. În acest context, art. 268 lit. a) din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), stipulează că în termenele speciale de prescripție extinctivă se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind: a) încasarea penalității.

Astfel, analizând normele legale citate supra instanța de apel a stabilit că Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI a omis termenul de prescripție, având în vedere că acțiunea contractuală a avut loc în anul 2017, iar conform art. 268 lit. a) din Codul civil rezultă că, se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind încasarea penalității și conform art. 272 alin. (1) Cod civil, termenul de prescripției extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

A relatat instanța de apel că, nu pot fi acceptate argumentele apelantului potrivit cărora este neîntemeiată aplicarea de către instanța de fond a prevederilor Codului civil în vigoare până la 01 martie 2019, și că raportul obligațional pe care își întemeiază cererea de chemare în judecată reclamantul, s-a născut la data emiterii prescripției financiare nr. 25-04-03/792 de către Inspekția Financiară și anume din data de 27 mai 2022.

A menționat Curtea de Apel Chișinău că, pretențiile cu privire la încasarea penalităților în mărime de 80 233,20 de lei pentru întârzieri la livrarea studiului de fezabilitate și 102 614,40 de lei pentru întârzieri la livrarea proiectelor tehnice, se bazează pe relațiile contractuale dintre STI și Rapid Link SRL, în baza contractului nr. 42, care a fost semnat la data de 20.07.2017 și înregistrat la Trezoreria de Stat a Ministerului Finanțelor la data de 01.08.2017.

Prin urmare, termenul de prescripții a drepturilor pe contractul 42/17 a început să curgă la data termenului de livrare a serviciilor stabilite în clauzele acestuia și semnarea actelor de predare primire, și anume la data la care au fost predate către beneficiar și semnate de către părți data de 15.11.2017, factura fiscală LB1252357 cu actul de predare primire anexat, și data de 14.12.2017, factura fiscală LB1252490 cu actul de predare primire.

Or, argumentele invocate în cererea de apel, în esența lor, sunt similare argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost deja supuse examinării și aprecierii juste de către instanța de fond, fiindu-le oferite concluziile de rigoare, iar actele normative vizate au fost interpretate și aplicate elocvent de către instanța de fond prin prisma circumstanțelor importante ale pricinii.

La 29 iunie 2023, Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, instanțele inferioare nu au examinat sub toate aspectele esența cauzei și consideră ca hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cât și decizia Curții de Apel Chișinău, sunt ilegale și neîntemeiate.

A relatat recurentul că este neîntemeiată aplicarea de către instanțele inferioare a prevederilor Codului civil în vigoare până la 01 martie 2019, or raportul obligațional pe care își întemeiază cererea de chemare în judecată reclamantul s-a născut la data emiterii prescripției financiare nr. 25-04-03/792 de către Inspekția Financiară a Ministerului Finanțelor și anume data de 27 mai 2022.

Astfel, după redacția Codului civil din 01 martie 2019, termenul general de prescripții extinctivă este prevăzut la art. 391, care prevede că, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Consideră recurentul că cererea de chemare în judecată este depusă în interiorul termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 03 mai 2023.

La 26 iunie 2023, copia deciziei din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d. 146).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI, la 29 iunie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 21 iulie 2023, a expediat în adresa intimațiilor copia recursului declarat de Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexată la materialele dosarului (f.d. 157).

La data de 01 august 2023 SRL „Rapid Link”, reprezentată de avocatul Viorica Cărare, a depus referință, prin care a solicitat respingerea ca neîntemeiată a cererii de recurs depusă de Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța

de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc